

Dział Sztuki i Dział Badań Naukowych Muzeum Łazienki Królewskie 2023

Kuratorzy i badacze

cykl wykładów

31.05.2023 (środa) 18.00	Pałac na Wyspie	<i>Galeria Obrazów w Pałacu na Wyspie w Łazienkach. Rozterki kuratora</i> dr Dorota Juszcak
29.06.2023 (czwartek) 18.00	Pałac na Wyspie	<i>Co wiemy o ogrodnikach i ogrodniczkach Łazienek Królewskich?</i> Magdalena Lewna
27.09.2023 (środa) 18.00	Pałac na Wyspie	<i>O królu w Łazienkach, czyli XVIII-wieczna historia tej podmiejskiej rezydencji oczami historyka beprzymiotnikowego</i> dr Piotr Skowroński
25.10.2023 (środa) 18.00	Pałac na Wyspie	<i>Czy Łazienki są jeszcze królewskie? Ile z oryginalnego wyposażenia zachowało się do dzisiaj?</i> Krystyna Mikucka-Stasiak
29.11.2023 (środa) 18.00	Pałac na Wyspie	<i>Łazienki Królewskie przełomu XIX i XX w.</i> dr Mariusz Kolmasiak
13.12.2023 (środa) 18.00	Stara Oranżeria	<i>Galeria Rzeźby w Starej Oranżerii w Łazienkach. Dlaczego rzeźby znalazły się w teatrze?</i> Aneta Czarnecka

Bilety w cenie 5/7 zł dostępne w kasach Muzeum/
na [kicket.com](https://www.kicket.com).

Miejsce spotkań może ulec zmianie.

Informacje o wszystkich zmianach w programie
znajdą Państwo na naszej stronie internetowej
www.lazienki-krolewskie.pl

s. 1 Kazimierz Wojniakowski, *Widok parku
Łazienkowskiego z posągiem Tankreda i Klorindy*,
po 1791, olej, płótno, Muzeum Narodowe
w Warszawie, nr inw. MP 316 MNW

s. 2 Karol Beyer, *Pałac na Wyspie od strony
Amfiteatru zimą*, ok. 1855–1857, odbitka
z negatywu szklanego na papierze solnym,
Muzeum Łazienki Królewskie, nr inw. ŁKr 1504

Współorganizator

Mecenas Muzeum

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Znajdź nas

Refleksja i chęć podzielenia się z Państwem wiedzą to główny impuls do stworzenia nowego cyklu wykładów. Tym razem chcemy Państwu opowiedzieć o naszych badaniach nad kolekcją i historią Łazienek Królewskich. Muzealnicy – kuratorzy i badacze rezydencji ostatniego króla Polski opowiedzą o swoim warsztacie naukowym, osiągnięciach i koncepcjach. Także o granicach i barierach, które napotykamy w związku z brakiem źródeł oraz częściowym rozproszeniem królewskiej kolekcji, wynikającym z zawieruchy dziejowej.

Królewskość, widoczna już w nazwie naszej instytucji, to podstawa tożsamości tego muzeum. Myśl, by u podnóży skarpy wiślanej stworzyć miejsce „przebywania Muz” i pielęgnowania twórczości artystycznej, zrodziła się w głowie Stanisława Herakliusza Lubomirskiego u schyłku XVII stulecia. Następnie została ona przejęta i twórczo rozbudowana przez ostatniego króla Polski Stanisława Augusta. W Łazienkach monarcha otaczał się dziełami sztuki, które dziś możemy z dumą prezentować gościom muzeum. Przestrzenią ekspozycji tych dzieł jest architektura, na której formę znaczący wpływ miało zaangażowanie króla. Idee Stanisława Augusta, czyli niematerialne

dziedzictwo Muzeum Łazienki Królewskie, do dziś pozostają głównym motywem naszych działań kuratorskich, badawczych, edukacyjnych i konserwatorskich.

Opiekując się kolekcją, staramy się dążyć do tego, aby osoba odwiedzająca Pałac na Wyspie miała wrażenie, jakby król dopiero co podniósł się od biurka w Gabinetie na piętrze, a całe wyposażenie budynku zastępyło w takim porządku, jaki w XVIII wieku obmyślił gospodarz i twórca tego miejsca. Te założenia nie oznaczają jednak, że historia Łazienek została zamknięta w 1795 roku, gdy doszło do ostatecznego rozbioru państwa

polsko-litewskiego, a Stanisław August opuścił Warszawę. Wręcz przeciwnie, zgodnie ze stosowanym przez nas od pewnego czasu hasłem „Tu dzieje się historia”, chcemy badać i opowiadać o Łazienkach XIX-wiecznych, czyli imperatorskich (kiedy była to prywatna rezydencja władców rosyjskich), o Łazienkach XX-wiecznych, czyli funkcjonujących w Polsce niepodległej, a także w Polsce pod okupacją, i prowadzić tę narrację do dziś. Jest to opowieść stworzona również przez wszystkich bywalców tego miejsca. Składają się na nią zarówno doniosłe wydarzenia państwowe, jak i romantyczne chwile, jakie w tych historycznych ogrodach przeżyło wielu spacerowiczów.

Nasze badawcze temperamenty pobudza także materialne dziedzictwo XIX i XX wieku (niedługo zapewne podchodzić będziemy z równym sentymentem do początku wieku XXI). Wraz z rozpoczęciem epoki zaborów stanisławowska kolekcja zaczęta ulegać rozproszeniu. Paradoksalnie nie za przyczyną wydarzeń politycznych czy militarnych, lecz ze względu na potrzeby materialne spadkobierców Stanisława Augusta: księcia Józefa Poniatowskiego i Marii Teresy Tyszkiewiczowej. Chwilowo osierocone Łazienki znalazły gospodarza w dynastii Romanowów, którzy zatroszczyli się o tę rezydencję. Dokonywali remontów, przebudów i nowych inwestycji. Łazienkowskie ogrody pozostawili też otwarte dla warszawiaków, tak jak to było za Stanisława Augusta. W społeczeństwie polskim nie gości jednak chęć odzyskania suwerenności. Dziś przypomina nam o tym ustawiony nieopodal Podchorążówki pomnik Piotra Wysockiego, który 29 listopada 1830 r. dał sygnał do szturm na Belweder, gdzie mieszkał brat imperatora, wielki książę Konstanty.

W wieku XX Łazienkami zaopiekowało się państwo, uznając je za istotną część narodowego dziedzictwa i dążąc do jego zachowania dla przyszłych pokoleń. Dla tej epoki najłatwiej nam badać historię zarówno z perspektywy osób znanych z podręczników – Józefa Piłsudskiego, Gabriela Narutowicza, Bolesława

Wieniawy-Długoszowskiego, jak i uczniów liceum plastycznego w Podchorążówce, dorosłych już dzieci z przedszkola w Ermitażu czy spacerowiczów odwiedzających Łazienki codziennie w drodze do pracy lub cieszących się nimi w dni wolne. Ustanowienie muzeum (od 1960 roku jako oddziału Muzeum Narodowego w Warszawie, od 1995 jako samodzielnej jednostki) stworzyło nowe możliwości dbania o tożsamość Łazienek. Nieustannie zadajemy sobie pytanie, czym jest owa tożsamość. Czy jest to tylko opieka nad zabytkami i ich konserwacja? Czy może kontynuacja myśli Stanisława Augusta? Przykładem tej ostatniej jest założona w Starej Oranżerii w II połowie XX wieku Galeria Rzeźby Polskiej, która tworczy uzupełnia zbiory króle, prezentowane w tym samym budynku.

Z Łazienkami Królewskimi nierozdzielnie wiąże się tematyka ogrodów. W tym zabytkowym parku można śledzić zarówno zmiany trendów w ich projektowaniu: od XVIII-wiecznych ogrodów angielskich przez XIX-wieczne romantyczne do XX-wiecznych modernistycznych. Można także obserwować życie roślin, które dziś wyglądają zupełnie inaczej niż na akwarelach Zygmunta Vogla sprzed ponad 200 lat. Żyją tu liczne gatunki zwierząt. Są to najwierniejsi rezydenci Łazienek, pozostający w tym miejscu niezależnie od zmieniających się ustrojów politycznych. Ta część naszego dziedzictwa jest najbardziej dynamiczna, a jednocześnie – najtrwalsza.

W imieniu kuratorów i badaczy z Muzeum Łazienki Królewskie mam przyjemność zaprosić Państwa do wspólnego namysłu nad tym szczególnym miejscem. Na badaniu go każdy z nas spędził już kilka lat. Mam nadzieję, że nasze codzienne zachwyty i rozterki będą dla Państwa inspirujące i pozwolą spojrzeć na Łazienki Królewskie z nieco innej perspektywy.

dr Piotr Skowroński
Kierownik Działu Sztuki